

XLV Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej
Turystyczno-Krajoznawczy PTTK
etap wojewódzki
Rybnik, 22 kwietnia 2017 roku

test wiedzy: część krajoznawcza – *szkoła ponadgimnazjalna*

Rozwiązanie tego testu polega na wybraniu **tylko jednej** poprawnej odpowiedzi „a” lub „b” lub „c” lub „d”. Literę, którą oznaczono wybraną odpowiedź, wpisujemy na załączoną kartę odpowiedzi obok numeru pytania (w przypadku pomyłki przekreślamy dotychczasową literę i obok wpisujemy nową).

1. Jedna z diecezji województwa śląskiego prócz katedry (głównej siedziby biskupa) ma też konkatedrę – współkatedrę. Do rangi tej, dla wyróżnienia i podkreślenia znaczenia świątyni, podniesiony został kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny w
a/ Gliwicach   b/ Łaziskach Górnych   c/ Rudzie Śląskiej   d/ Żywcu
2. Szlak Architektury Drewnianej w województwie śląskim mierzy ogółem
a/ mniej niż 300 km   b/ ok. 400 km   c/ ok. 700 km   d/ ponad 1000 km
3. Obiekty tzw. śląskiej linii Maginota – Obszaru Warownego „Śląsk” powstały
a/ bezpośrednio po II wojnie światowej   b/ po przyjęciu Polski do NATO
c/ przed I wojną światową   d/ w okresie międzywojennym
4. „Jeneralska Góra” – wapienne wzgórze, na którym na początku XIX w. rzekomo pochowano pruskiego generała kawalerii, właściciela Zamku Sieleckiego – znajduje się w
a/ Imielinie   b/ Jaworznie   c/ Siemianowicach Śląskich   d/ Sosnowcu
5. Długość Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej, zbudowanej w latach 1799-1863 między Chorzowem a Zabrzem do odwadniania śląskich kopalń – najdłuższej budowli hydrotechnicznej w europejskim górnictwie węglowym – wynosi
a/ 980 m   b/ ok. 14 km   c/ ok. 16 km   d/ ponad 20 km
6. Brama główna kompleksu parkowo-pałacowego Donnersmarcków w Świerklańcu, po którym pozostał Pałac Kawalera, zdobi dziś wejście
a/ do chorzowskiego zoo
b/ do pałacu Donnersmarcków w Nakle Śląskim
c/ na Stadion Śląski
d/ na teren Kopalni Węgla Kamiennego „Chwałowice” w Rybniku (dawniej „Donnersmarck”)
7. Twórca katowickiego Muzeum Najmniejszych Książek Świata Ręcznie Pisanych – Zygmunt Szkocny swe pierwsze miniaturowe dzieło stworzył w latach
a/ 30-tych XX w.   b/ 50-tych XX w.   c/ 70-tych XX w.   d/ 90-tych XX w.
8. Bazylika oo. franciszkanów w Katowicach-Panewnikach zbudowana jest z cegły w stylu
a/ modernistycznym   b/ neogotyckim   c/ neoromańskim   d/ secesyjnym
9. Mysłowice bywają nazywane „polskim Manchesterem” ze względu na
a/ bogatą scenę rockową i alternatywną   b/ dwie pierwszoligowe drużyny piłki nożnej
c/ obecność przemysłu włókienniczego   d/ partnerstwo z tym miastem
10. Gospoda u Wrochema i hotel „Na Podzamczu” to współczesne sposoby wykorzystania elementów pięknie zrewitalizowanego kompleksu zamkowego w Starych Tarnowicach – dzielnicy
a/ Łędzin   b/ Orzesza   c/ Pyskowic   d/ Tarnowskich Gór
11. Józef von Eichendorff (1788-1857) – światowej sławy poeta romantyczno-religijny urodzony na Ziemi Raciborskiej, który w swej twórczości opiewał m.in. piękno ojczyściej przyrody, tworzył w języku
a/ czeskim   b/ niemieckim   c/ polskim   d/ śląskim

12. Naturalną granicę zasięgu osadnictwa Morawian (do dziś posługujących się dialektem laskim) na terenie dzisiejszej Polski stanowią rzeki

- a/ Odra i jej lewy dopływ Psina (Cyna)
- c/ Odra i jej prawy dopływ Bierawka

- b/ Odra i jej prawy dopływ Olza
- d/ Olza i jej prawy dopływ Lesznica

13. Herbert Hupka, długoletni działacz niemieckiego Ziomkostwa Ślązaków i Związku Wypędzonych, który przez wiele lat kwestionował granicę polsko-niemiecką na Odrze i Nysie Łużyckiej, znacząco zasłużył się dla swego rodzinnego Raciborza

- a/ częściowo finansując odbudowę miasta ze zniszczeń II wojny światowej
- b/ lobbując za zmianą przynależności administracyjnej: z województwa opolskiego do śląskiego w 1998 r.
- c/ pozyskując ogromne kwoty dla miasta m.in. na naprawę skutków wielkiej powodzi z 1997 r.
- d/ walcząc o przyznanie Raciborzowi statusu miasta powiatowego

14. Śląsk Cieszyński jest szczególnie pod względem religijnym – miejscowa ludność nie wyrzekła się wiary ewangelickiej nawet w czasach jej największych prześladowań. W tym rejonie, rządzonym do I wojny światowej przez Habsburgów, bycie ewangelikiem oznaczało

- a/ sprzyjanie Czechom
- c/ trwanie przy polskości
- b/ sympatię dla języka niemieckiego
- d/ wierność Habsburgom

15. Cieszyn – jedno z najstarszych miast polskich, którego część po lewej stronie Olzy należy obecnie do Republiki Czeskiej – po raz pierwszy został podzielony pomiędzy 2 państwa w

- a/ 1779 r.
- b/ 1848 r.
- c/ 1920 r.
- d/ 1945 r.

16. Bielsko-Biała to miasto pełne atrakcji. Obiekt, który się w nim **nie** znajduje, to

- a/ Dom Tkacza
- b/ Muzeum Techniki i Włókiennictwa
- c/ Teatr Baniałuka
- d/ willa „Fałatówka”

17. Drewniany kościół w Bielowicku (powiat bielski) z połowy XVI w. – cel pielgrzymek mieszkańców Skoczowa w dniu 10 sierpnia – nosi wezwanie patrona przewodników sudeckich i ratowników GOPR, chroniącego też od pożarów świętego

- a/ Floriana
- b/ Jana Nepomucena
- c/ Krzysztofa
- d/ Wawrzyńca

18. Początki uzdrowiskowej kariery Ustronia (zwłaszcza w leczeniu dolegliwości reumatycznych) związane są z zastosowaniem

- a/ borowiny
- c/ zimnej wody (metodą Vincenza Priessnitza z czeskiego Jesionika)
- b/ torfu
- d/ żużla wielkopiecowego

19. Dokładny punkt zbiegu 3 granic: Polski, Czech i Słowacji w Jaworzynce-Trzycatku znajduje się

- a/ na dnie doliny
- c/ na szczycie wzgórza
- b/ na granicznej łące, oznaczony obeliskiem z symbolami 3 państw
- d/ w korycie potoku

20. Jedyne w Polsce naukowo poświadczone stanowisko bardzo rzadkiego chronionego grzyba – trufli wgłębionej znajduje się w rezerwacie Zielona Góra we wsi Kusiecia

- a/ na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej
- c/ w Beskidzie Śląskim
- b/ w Beskidzie Małym
- d/ w Beskidzie Żywieckim

21. Rzeka Warta bierze początek w wywierzysku w Kromolowie – dzielnicy

- a/ Bierunia
- b/ Czechowic-Dziedzic
- c/ Konięcpola
- d/ Zawiercia

22. Na obiekty upamiętniające romantycznego poetę Zygmunta Krasińskiego natkniemy się na wycieczce w dolinie rzeki

- a/ Liswarty
- b/ Pilicy
- c/ Stradomki
- d/ Wiercicy

23. Jurajski zamek „Bąkowiec” to inaczej zamek w

- a/ Bobolicach
- b/ Morsku
- c/ Pilicy
- d/ Podzamczu

24. Które zdanie **nie** dotyczy Edyty Stein (1891-1942) – jednej z najwybitniejszych osób związanych z Lublińcem?

- a/ Jest świętą kościoła katolickiego.
- b/ Lublińiec był rodzinnym miastem jej matki, często tam bywała i jest tam upamiętniona.
- c/ Urodziła się w rodzinie żydowskiej we Wrocławiu.
- d/ Zmarła w klasztorze karmelitanek bosych w Kolonii.

25. W Woźnikach (powiat lubliniecki) znajduje się pomnik Józefa Lompy (1797-1863) – pisarza i tłumacza, kolekcjonera utworów ludowych, prekursora polskiego odrodzenia narodowego na Górnym Śląsku, który w tej miejscowości
- a/ spędził ostatnie lata życia, zmarł i został pochowany
b/ 30 lat pracował na posadzie wiejskiego nauczyciela
c/ urodził się i skończył szkołę powszechną
d/ założył pierwszą na pruskim Śląsku czytelnię ludową
26. W Lelowie (powiat częstochowski) zrekonstruowano zniszczony w czasie wojny oheł, który ponownie stał się celem pielgrzymek. Oheł to rodzaj grobowca charakterystyczny dla
- a/ islamu   b/ judaizmu   c/ prawosławia   d/ świadków Jehowy
27. Fanfary jasnogórskie grane są przez paulinów 5 razy dziennie na żywo na
- a/ fagotach, obojach i klarnetach   b/ puzonach i waltorniach
c/ saksofonach, bębnach i talerzach   d/ trąbkach, kornetach, tubach i kotle
28. Częstochowski rezerwat archeologiczny – pierwszy w Polsce – udostępnia cmentarzyska tzw. kultury
- a/ halsztackiej   b/ lateńskiej   c/ łużyckiej   d/ przeworskiej
29. Wieś w powiecie myszkowskim znana z Pustelni Ducha Świętego, zapoczątkowanej przez ojca Stefana, zakonnika ze zgromadzenia paulinów, to
- a/ Choroń   b/ Czatachowa   c/ Gidle   d/ Niegowa
30. Do Dankowa nad Liswartą warto przyjechać, by zobaczyć
- a/ bastionowe fortyfikacje z XVII w. z resztkami zamku i kościół z XVI w.
b/ kilkanaście pomnikowych drzew – wiekowe buki, dęby i lipy w Parku Krajobrazowym „Lasy nad Górną Liswartą”
c/ letnią rezydencję księcia Antoniego Radziwiłła z I połowy XIX w.
d/ park w stylu krajobrazowym z XIX wieku – największy w Polsce
31. Południk 15° długości geograficznej wschodniej, wyznaczający czas środkowoeuropejski, przebiega przez
- a/ Jastrzębią Górę – najbardziej wysuniętą na północ miejscowość Polski
b/ Międzyzdroje – siedzibę Wolińskiego Parku Narodowego
c/ Trzęsacz (w gminie Rewal) znany z ruin średniowiecznego kościoła zabranego przez morze
d/ wieś Smołdzino u podnóża Rowokołu – świętej góry Kaszubów
32. Ewangelicki Kościół Pokoju w Świdnicy (wpisany w 2001 r. na Listę UNESCO) zbudowany jest z
- a/ bloków betonu zbrojonego   b/ drewna, słomy i gliny
c/ kamienia polnego i cegły   d/ kamienia pozyskanego z rzeki Bystrzycy
33. **Głównym** celem budowy Wielkiego Kanału Brdy w połowie XIX w. (obecnie popularny szlak kajakowy w woj. kujawsko-pomorskim) było
- a/ nawadnianie łąk, by zbierać więcej siana dla wojskowych koni
b/ skrócenie szlaku meandrującej rzeki dla sprawniejszej żeglugi po niej
c/ spławianie wielkich ilości drewna na budowę bydgoskich spichlerzy
d/ wybudowanie elektrowni wodnej
34. „Znajdujemy się więc w okolicy, która w przeszłości została jakby szczególnie nasycona znakami świętości (...) Ze czcią wspominamy [tu] również i tych, którzy na tej ziemi nie wahali się (...) złożyć ofiary życia na polu walki, jak o tym świadczy znajdujący się tutaj pomnik Powstańców Śląskich. (...) Równocześnie zaś nosi [to miejsce] w samym sercu sanktuarium pamięć tych wszystkich, którzy z pokolenia na pokolenie przybywali tutaj, aby ‘otrzymać przybrane synostwo’: synostwo Boże.” – Papież Jan Paweł II wypowiedział te słowa 21 czerwca 1983 r. do tłumów pielgrzymów
- a/ na Górze Świętej Anny   b/ na lotnisku Muchowiec w Katowicach
c/ na wzgórzu Kaplicówka w Skoczowie   d/ przed Hałą Ludową we Wrocławiu
35. Sorkwity, Ukta i Beldany to nazwy geograficzne, z którymi zetkniemy się płynąc szlakiem kajakowym rzeki
- a/ Czarnej Hańcy   b/ Krutyni   c/ Łyny   d/ Węgorapy
36. Miasto Serock nad sztucznym Jeziolem Zegrzyńskim to miejsce połączenia
- a/ Narwi i Biebrzy   b/ Narwi i Bugu   c/ Narwi i Wkry   d/ Wisły i Narwi

